

Abonnement pour un an

250 piastres

Edition spéciale 300 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Septembre 1924 — No 169

اجتهاد

فلسفی ، اجتماعی ، ادبی ، اقتصادی مجموعه

اوثمان : سنه لکي [۲۴ نخه]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ ۱/۴ اعلا کاغذ ایسی ه رادر .

اداره خانه سی

جفال اوغانده « اجتهاد نوی »

تلفون : استانبول ۸۶

یکرمینچی سنه

نومرو ۱۶۹-۱ ایلول ۱۹۲۴

مك ايچون تشميرساق ايتديلر و محررى غيا بآ ايكي سنه حبسه محكوم ايتديرديلر ايدى. ينه عيىن مستبد خلافت و سلطنت دورنده جريان ايدن محاكمه و جاهيمده فضاحت لسانيه نك بولونمادىنى ثابت اوله رق آنجاق پادشاهك كيفى ده بسبتون او قشامقدن واز كچيله ميه يرك محرر عاجز مطبوعات قانونك ۱۶ نجى ماده سنه توفيقاً ۱۰۰ ليرا جزاى نقدى يه محكوم اولمشدى. شايدان اسف و حيرت در، كه جمهوريت دورينك محكمه تميزى بر دفعه متفقاً بر دفعه دخى هيئت عموميه سنده ا كثريله قرار واقى عليهمده نقض ايتدى. بو او محكمه تميز در، كه جمهوريتك عليهمده، صاف دل مسلمانلره مرتجعانه و تحريك آميز و عظمر و يردىكى ايچون قانونك پنجه سنه دوشن خواجه عسكرى افندى حقنده آقره محكمه سنك قراريني مرتجع مظلونك لهنده نقض ايتشدر! عدليه و كيلي استيناف محكمه ليرى قالد رمله سهواً بر كنناه ايشاه مش در. بو، يالكنز بنم قناعتم دكل در؛ حقوق علمنه بتون منسوبلر فكبرى بو مركز ده در. ارباب اختصاص « استيناف محكمه ليرى قالد رملق كناده رك يو كسك محكمه لرك رياستنده قرون و وسطاى ذهنيلى بر اتمام داها بيوك بر كنناه در » ديورلر ياكش يولدن رجعت ايتك ارتجاع دكلدر. شيشه نك اوزرنده كي يافته يي دكشدير مكله ا كنفاليدمه يز شيشه نك محتوي سنى دده دكشدير. مك ايسته ز. ايشته منورلرك و ناثرلرك معظم، مشكل فقط اك شانلى فتح و ظفري بودر. منور و ناثر ديورم، زير محتاج اولديغمز، صوتوق ييلديزو آي ايشيني دكلدر؛ كوش ايشيني در، كه هم حرارت، هم نور، هم حركت منبعيدر.

۱۸ اغستوس ۱۹۲۴ اجتهاد نهوى

عبدالله جودت

مشترك تدريساتك محذورلى

اجتماعيات استادى عبدالله جودت بك افندى يه

۱۶۸ نومرولى (اجتهاد) ده معارف و كيلي واصف بك

افندى يه اتخافاً انتشار ايدن (مشترك تربيه، توحيد تدريسات) سرنامه لى مقاله كزى درين بر لذت و عيىن زمانده دقتله او قودم. پسيقو لوژيده دقت ذوقله مبهسوطاً متناسبدر.

هان هر رسمى دائره مزده خجالت انكيزر موجوديت محافظه ايتمكده در. ۱۰ مارت ۱۹۲۲ تاريخلى ۱۴۴ نومرولو (اجتهاد) ده (مذهب بهاء الله - دين ام) عنوانلى بر مقاله يازمشمدم. بونده بالوسيله يتون دينلرك مرحمت و محبت بين البشر تأسيسى نامه كلكارى حالد بين البشر مرحمتسزلكه، و خصوصته و مقاتله يه منجر اولدقلىرى ذكر ايتمش و (سنه بارتهملى) لرك اهل صليب سفرلرينك (صفين) و (جمل) غزوه لرينك (كربلا) فجيعة سنك الح هيجده شيمه مرحمت و سلامت اثرلى اولمادىغنه اشارت ايتدكدن صوكره عيئاً « از جمله بنى قريضة قمييله سنك ار ككلىرينك قفقالىر كسيلوب بر قويويه آيتلدقن صوكره فادين و چو جو لرينك جاريه و كوله اوله رق صايلملارينك امر و لونما سى و قفقالىر كسيلوب خندكه آيتلان سكز يوز اسيردن (عمر و) ك كنج و كوزهل قيزى (ريخانه) نك نفس رسالتپناهى ايچون طرف رسالتپناهيدن تفريقتى [*] بالطبع شيمه مرحمت ايله قابل تآلف كورولمز » سطرلرينى يازمشمدم.

بر طرفدن شرفاى مكدن بر پاشانك، ديكر طرفدن بر سابق شيخ الاسلام ايله بر شيخ الاسلام زاده بر ذات معممك خليفه و سلطان محمد و حيدالدين سادس نزدنده سعائلىرى و اونكده اسلام فريبانه و ريا كارانه بر غيرتى نتيجه سى اولاراق اصدار ايتديكى اراده واقعه ايتديرديكى دعوا نتيجه سنده، برملا ظله علميه دن عبارت اولان و فضاحت لسانيه جرميله هيج بر مناسبت عرض ايتمين فقره محرره يه فضاحت لسانيه نامى و يرلدى. عدليه ناظرلى كاظم افندى و مصطفى افندى و بونلرك مستشارى اولان واليوم توركيه جمهوريتى محكمه تميزينك رئيس اولى بولنان عمر لطفى افندى خلافتپناه و شو كتماب افنديلرينك بوريا كارلغنى شيشدر.

دفعه « تكامل »، يكرمى سنه ۱۰۰۰ ل قاراقتر « مقابلى اولاراق » سحيه » اوز درت سنه اول Id al مقابلى اولاراق « مذكوره » الح كله لرنى قوالانديغم وقت بونلر دخى مانوس دكلدى بوكون بر چوق كله لرله برابر بوكله لرده تأسس ايتمشمدر

مملکت و عرفان حسابنه نه قدر نافع ایسه دیگر تربیه اصولار منک تنظیمنده استعجال اونستیده مضر در .

اون آلتی سنهک حیات مشروطیتمزدده معارفزه اساسلی بوجود ویردمه مملکتیز علمک یولندن کیتیمه رک حسیاته قاپلیدیغمزدن وعجه داوراندیغمزدن دکلده نه دندر؛ اونک ایچون آرتق بر چیرپیده چیقاریلش قرارنامه لرله چوجوقلری زمرله مک و تردی نک قورقچ چقورینه یووارلامق ایسته میورز. جمهوریت معارفدن بکلدیگمز، اساسلی ودواملی پرپرغرامدر . قشر دماغ یازار بوزار تخته سی دکلدر. اورایه منقوش انطباعاتک ثاباتی دواملی در. کورپه دماغلری پروغرامسزلق ایله سر سملشدیریمه ؛ بزمکتیده او قورکن سنهده ایکی دفعه مفردات پروغرامی دکیشدیکنه شاهد اولدق . آبارشی نک الذیاده اوزاق بولغوماسی ایجاب ایدن ساحه معارفدر . دوشونیلیمه دن ویریلن قرارلرک تطبیقیه مملکتی آنجق معارف بحرانه سوق ایدرز. ایشته پک قورقارمکه شیمیدی یه قدر پروغرام ساحه سنده کوستردیکمز بوعمیلکی بودفعه مختلط تدریسات مسئله سننده یاباجغز . مقاله کزده مشترک تدریساته فائده نی محقق ومخادری موهوم ومفروض تلقی ایدیورسکز. خایر جودت بک افندی ! طبیعت قادین وارکی مشترک یاراتماشدر . آرالرنده حسابنر جسمی وروچی فرقلر موجوددر .

بناء علیه تربیه مسئله لرنده بوفرقلری نظردقته آلمق مجبوریتنده یز . بوخصوصده سزه کندی اثریکزدن [حفظ الصحه دماغ و ملکات عقلیه دن] مثال کتیررسم خوشکزه کیدر دکلکی ؟ . (پاریس) ده ۱۹۰۰ سنه سننده بین الملل اجتماعیات قولغرسنه تقدیم ایتدیککز لایحه نک آلتنجی ماده سنی مساعده کزله عیناً نقل ایدهیم .

[قبز چوجقلرینک تربیه سنه ارکک چوجوقلرینه ویریلن تربیه قدر اهمیت ویرمک و جنسارک روحلرنده کی فطری و ولادی طبایع خصوصیه یی و جمعیتده کی وظیفه مستقبله لرینی نظراعتباره آلمق]

... شیمیدی نه دیرسکز ؟ ... بزه آمریقادن ده مثال کتیره مزسکز . چونکه ینه عینی کتابکزک تربیه مبحثنده « برقومک احتیاجنه متطابق اولان برتربیه، عیناً

ذوق طوبولمادن او قونیلان یازیلرک نقش بر آبدن بفرقی اولاماز . سنه لک زنکین تنبغات و تجربه لرله محمول اولان دماغکزک بالخاصه اجتماعی بحثلرده کی سنوحاتی دائماعلاقه ایله تعقیب ایدرم . بو صوک مقانه کزده کی مدرسه لرک قالمقاسی و آنغولساقسون تربیه سی حقنده کی فکرلریکزه بوتون قلب و مفکره مله اشتراک ایدرم . یالکز مختلط تدریسات بحثنده سزدن آریلاجم . (اجتهاد) ک مختلف اجتهدلره صمیمی برمعکس اولدیغی بیلدیگم ایچون زمانک بومهم آقتو آلیته سی حقنده دوشوندکارمی ینه (اجتهاد) ک لطفکارستونلرینه تودیع ایتک جسارتی کندمده کوریورم . محترم عبدالله جودت بک افندی ! مملکتده اجتماعی تجدیدلرک یشواسی اولان سزی، توحید تدریسات مسئله سننده علمدن زیاده انقلابچیلق حسیاته تابع اولمش کوریورم . بومسئله ده بزمزی دها صوغوق قانی دوشونور کورمک ایسترن سز انقلابچیلغی ، علمه ده ، مملکتک اجتماعی عنعنه لرینه ده ترجیح ایدیورسکز . محیط ، اقلیم ، تشکلات جنسیه قاعده لرینی انقلابچی روحکزجه دقیقه ده انکار ایدیور . قارشیکزده ارتجاعک قره قوتی تخیل ایدیور ، اوکا قارشى راصف بکک قوتلی یومروغنی توحید تدریسات یولندن تکرار ایدیرتمک ایسته یورسکز . فقط مساعده کزله اشارت ایدهیمکه مختلط تدریسات علمهدارلی ایله ارتجاع آراسنده هیچ بر مناسبت اولاماز . ارتجاع مختلط تدریساتک دکل ، مکتبلرکده علمهداری ! ارتجاع قارشى جدال هر منور تورکک بورجی در . مملکتک اکثریت عمومیه سی جهالت دریاسنده یوزدکجه ارتجاع تهلیکه سی مواجهه سننده متیقظ بولمق هیمزک مقدس وظیفه مزدر . بووظیفه ایچون میلیونرجه کنجک قانی حاللدر . یالکز ارتجاع خورطلاماسین ! چونکه اوخییت روحک دیرلسی جغرافی موجودیتک خاتمه سی دیمکدر . فقط ارتجاعچیلره مجادله ایدرکن علمه واجتماعیاته عصیان ایتک ایجاب ایتیمه جکی ذات عالیرینه عرض ایتک بی لزومدر . اجتهدک هانکی نومرو سننده اولدیغی تخطر ایده میورم . مملکت ایچون اختلاللردن زیاده آهسته اولاراق وقوعبولان انقلابلرک نافع ودواملی اولاجغنی برمصاحبه کزده یازمش ایدیکز . ایشته مدرسه لرک جذری بر صورتده سیدی

دیگر بر قومه هر زمان موافق کلمه «دیه سامی بکنه کوزل ونه معنیدار بر جواب ویرمشدیکز. بوکون آلمانیاو آوستریا طریق مدنیتده بزدن عصر لرجه یوکسلمش ایکن لیسه لرده مشترک تدریساتی قبول ایتمه مش در. Kinder garten و دارالفنونلرده تربیه و تدریسات برابر در. بزده ده عین شی یوقی؟ حتی اسکی محله وکوی مکتبلرنده قیز و ارکاک چوققلر برابر اوقومورلرمی ایدی؟ سز (ویانه) دن (پاریس) دن (جنوه) دن مثال کتیررکن دارالفنونلر قلمنیکلر، ولادتخانه لرلابور اتوارلرینی یازیورسکنر لیسه لر دن بحث ایتمیورسکنر.

بش سنه دن بری بزده ده دارالفنون تدریساتی مشترک در صبری خواهه و طر فدارلری بومشترک تدریساته اعتراض ایتمش و دارالفنون قیامق تهیدینه قدر ایشی ایلر یلتمشدر ایدی. اووقت دارالفنونده اجتماعلر عقد ایدلمش زمانک صدر اعظم و معارف ناظرلری دارالفنونه دعوت و فیلسوف طرفندن کندیلرینه ایضاحات اعطا ایدیلرک مسئله قیاتیلمش ایدی. بوکون ایسه دارالفنونده مختلط تدریساته و دیگر عمومی مشترک حیاته اعتراض ایدن قالمامشدر. قادینلرک عمومی حیاته اشتراک لرینی بوتون معناسیله قبول ایدنلردنم؛ یالکیز لیسه لرده کی مشترک تدریساتک نیچون علیهدارلری آراسنده اخذ موقع ایدیورم. ۱ — نجیبی پسیقو لوژیک اولاراق بلوغ روحیاتنک «تهود» یدر. بودورده چوققلر تدقیق ایدیلورسه کندیلرنده تشریحی، غریزی اساسلی تحوللر مشاهده ایدیلور. بالغک روحی، طبق بدنی کی حرکت محتاجدر؛ چیلغین باکره تعبیری خلق آراسنه قدر یاییلمشدر. روحنده حاکم اولان قرار سزلق و هیجاندر تناسل غده لرینک طبیعی افرازا قی ایلر بالغ بجران ایچریسنده در. اوکونه قدر بر نوع خنثا اولان چوققده مقابل جنسه قارشى میل وهوس انکشاف ایدر. (فروید) بو حسک بشیکده کی چوققده بیلر موجود اولدیغی قید ایدیور. قیزلر ارککلره، ارککلر قیزلره بلوغ دوره سسنده پک دوشکون و پرستشکار درلر؛ ینه بودورده چوققده فضله برقابلیت تلقینیه و تقلیدیه کورولبور.

فرانسز حکیمی (تهن) ک ده ادعا ایتدیکی وجهله محیط چوققلر اوزرنده بو دورده پک اساسلی و ناقابل تغییر

تأثیرلر یاپار. ایستر (ژان ژاق روسو) کی دوشونهرک چوققلرک آ نادن سالم دوغوب بالاخره جمعیت طرفندن زهرلندکارینی، ایسترسک (لومبروزو) نک Caiminel ue لرینی نظر اعتباره آلام؛ بلوغ دوره سنده چوققده محیط وعالم سنک تربیه سی مهم رول اوینار. بر طرفدن بونی نشوونمالری انکشاف ایدر. دیگر جهتن خیالدری ده اولسنده وسعت قازانیر. بوزمان چوققه ویره جکمز تربیه، اخلاقی عکس العمللره و محیط قارشى وظیفه سنی اوکرتک، اراده متانتی و موازنه سنی تأمین ایتمک اولمیدر. چونکه اولرنده اراده ضعیف موجوددر. قیزلر ده وضعی دهافضله بولورز. بنه قیزلر ده محاکمه ارککلره نسبتاً آزدر. خلاصه آرالرنده بویله واسع اوصاف فرقی اولان ایکی جنسی بویله آتشلی زمانده برابر بولوندرمق، سنجیه و وصف لرینک شایرینه سنی موجب اولدینی کی اخلاقی قیدلر ده متناسب دکلدر.

اگر فردیت جنسیه یی قالدیرمق ایستیورسه ق او بشقه . فقط بو ممکنمی در؟ ...

هم فضله عکس تأثیر حصوله کتیره جک شیلری یایمق پسیقو لوژینک اک بسیط قاعده لرینه رعایت ایتمه مک دیمکدر. چوققمی کاوور یایاجق دیه اولادلرینی قیز مکتبلرینه کوندرمکه قیامایان بابالری برده ارککلرله برابرجه اوقومغه مجبور ایتمک قایلیدر؟ ...

حکمت طبیعیه نک تأثیر و عکس تأثیر قانونی خاطر مزدن چیقار ماملری ز! . بسبتون قیزلر مزک جاهل قالماسنه سبب اولاجق اولان مشترک تدریساتک تطبیقنه بو صورتله اجتماعیات قانونلری ده مساعده ایتمیور. شهوتک آزعین الجا آتی آلتنده ایکی کنج حضور فکری ایلر درس لرینی تعقیب ایده بیلرمی؟ . سز دیه جکسکسز که بونلر آرتق اعتیاد حالته کیرر، هرکون کوردیکی شینه قارشى علاقه قالماز. تناسل مسئله لری بویله دکلدر. اولیه اولسایدی استمناء یاپاراق حرص شهوانیسنی تسکین ایدن برکنج هر فرستدن استفاده ایدرک خواهه سنک درسینی دوشونمکه وقت قالمادن متمادیاً آلیله اوینامازدی! ...

شو حالده مشترک تدریساتی قبول ایتمک دیمک غشای بکارته وداع دیمکدر .

و تقيدك لزومى درميان ايتمشك. قادين واركت پسيقو -
لوجيالرى آره سنده كى فرق مسلمدر . غشاي بكارت ك
بيكده بر زده لقمه سى كىفتى اقدام صاحبي احمد جودت
بكى ده فضله مشغول ايتمشدى . بو نادر محذورى قبول
ايدلم . فقط بو سن بجرانده كنچ اركتكرك غير طبيعى
تجاوزلره معروض اولماسنى نهدن او بوتمالى . كنچ و قيمتدار
دوقتور فخرالدين كريم بك بو اك جانلى نقطه اوزه رندن
سرعتله قايمش كچمش و مقاله سنه نهايت ويرمشدر . بز
فلان ويا فالان مملكته امتثالا توحيد تدرى ساتى قبول ايدلم
ديمدهك .. بالعكس دنيا نك هيچ بر مملكتنده اولماسه بيله
زده اولما ليدر ديدك وديوروز . بز بونا شدتله محتاجز .
چونكه عصر لر دن برى زده قادين واركت آيرى ياشا -
مشدر . بو اعصار ديده افتراق و تبعاعدى و مششوم نتيجه لر ينى
تعمير و تضمين ايدمدهك هر سيستمى اتخاذا ايتمه مزه لزوم
كورمه مز بوندن در . (اجتهاد) ك مدبر فكر لر دن برى ده
شودر :

شرق غربك دوننده براقان باشليجه عامل لر دن برى
قادينك شرقده كى وضعيتى در

بلوغ دورينه مخصوص بجرانك عواقبى مختلط تدرى سات
اولمايان ويا لكز كنچ اركتكركى احتوا ايدن مكنتب لره ده
داها اكراه انكيز وداها حجاب آور اولميورمى ؟
(معلملر مجموعه سى) نك ۱۹۲۴ سنه سى بايس ننه سنى ده او قويلك
مفصل جوابزى ده كلاجك ننه لر دن برنده عرض ايدمدهك .

آداب معاشرت داور

آداب طعام

مرحوم منيف پاشا ، « بر آدامك درجه مدنيتمى ،
تربيه و سويه سنى آكلماق ايچون اونكله بردفعه بر طعام
سفره سنده بولونماق كافيدر » ديردى . مرحومك يردن
كوكه قادار حقى واردر : غذا پارچه سنى حامل اولان
قاشيق يا خودچاتال داها آغزه تقرب ايتمه دن اول آغز ينى
برقارارش آچان و آغز ينيه لقمه ينى آلدقن صوكره دودا .
قلرى قابالى اولماق سز ين آغز ينى شاپير داتاراق چيكنه ين ،
دودا قلرى دائما قابالى اولاراق لقمه ينى چيكنه ميه ي بيلمه ين

هنوز سويه اجتماعيه سى يو كسلمه مش اولان مملكت مزده
قيزلر ايچون بونك نه قدر بدبختلى اولديغنى بيلورميسكز ؟ ..
بر دقيقه قيز غيغلك بى شعور نتيجه سى بر كنچ قيزك
بتون استقبالنه تاثير ايدمدهك بى نظر دقته آليورميسكز ؟ ..
بولشه ويك روسيه ده مشترك تدرى سات موجوددر .
فقط عين روسيه ده چارلق زماننده بيله غشاي بكارت
ديه برشى وارمى ايدى ؟ ... بونلر هپ نظر دقته آلمغه
لايق مسئله لر در . آوروپاده كى يتيم خانلرى بيليرسكز .
اورانك سكاتى قسم اعظمى غير مشروع چوجقلر
تشكيل ايدر . زده شهيد يتيملرينى باريند يراقق يرلر
تشكل ايتمه مشكن نصل اولورده بويله صوكى تهلكه لى
ايشه كيريشه بيلير ؟ . صوكره نه تورك اركتكى و نده
تورك قيزى آمريقالى دكلدر . بز اونلر كى صوغوق قانلى
آدملر دكل صيچاق قانلى آدملر . . ايكي انكليز
دوست بيله يكديكر لرينه صوغوق طاور انيرلر . .
بزم كى شن ، نشئلى دكلدرلر . كلمه لواطه مسئله سنه
قادينسزلىق بو خصوصده برسبدر . بو كون استانبولده
آزالمشدر . چونكه كنجلر قادين بولمده مشكلات چكمه يور .
فقط مرضى آدملر مستثنا . اونلر آوروپاده ده واردر .
بو خصوصده يقينده (غير طبيعى عشقلر) ديه چيقان بر
رساله مده كافى ايضاحات بولاجقسكز . .

مشترك تدرى ساتك اولماسى غلامپرستى يه سبب اولاماز .
آلمان ياده مختلط تدرى سات اولمديغى حالده غلامپرستى عمومى
دكلدر . طيشار يده قادين بولا بيلير . فقط قيزلر صيق
قونترول آلتنده درلر

بوندن اول قيزك تناسل جهته فضله دوشكون اولماسى ،
فكرى و حياتى انكشافه مانع اولور . ايشته محترم
عبدالله جودت بك افندي ؛ اميد ايدر مكه ليسه لر ده
مشترك تدرى سات مسئله سنده افراط دن اوزا قلاشيرسكز .

حرمتلرم . ۱۴ آغستوس ۱۹۲۲ شيشلى
تجرب روحيات و طبابت روحيه متخصصان رندن

دوقتور فخرالدين كريم

اجتهاد مز : كنچ صنعت اشمزك مطالعاتنده قناعت مزى
دكشديره جك قوتلى دلائل كورميوروز بز دخى ذاتا سن بجران
اولان بلوغ دورينه اشارت ايدمدهك بودورده بعضى دقت